

Šis dokuments ir izveidots vienīgi dokumentācijas nolūkos, un iestādes neuzņemas nekādu atbildību par tā saturu

► **B**

KOMISIJAS LĒMUMS

(2011. gada 28. jūnijs)

**par ekoloģiskajiem kritērijiem ES ekomarkējuma piešķiršanai universālajiem tīrīšanas līdzekļiem
un sanitārajiem tīrīšanas līdzekļiem**

(izziņots ar dokumenta numuru C(2011) 4442)

(Dokuments attiecas uz EEZ)

(2011/383/ES)

(OV L 169, 29.6.2011., 52. lpp.)

Grozīts ar:

Oficiālais Vēstnesis

	Nr.	Lappuse	Datums	
► <u>M1</u>	Komisijas Lēmums 2014/313/ES (2014. gada 28. maijs)	L 164	74	3.6.2014.

Labota ar:

► **C1** Kļūdu labojums, OV L 110, 24.4.2012., 44. lpp. (2011/383/EU)

KOMISIJAS LĒMUMS

(2011. gada 28. jūnijs)

par ekoloģiskajiem kritērijiem ES ekomarkējuma piešķiršanai universālajiem tīrīšanas līdzekļiem un sanitārajiem tīrīšanas līdzekļiem

(izziņots ar dokumenta numuru C(2011) 4442)

(Dokuments attiecas uz EEZ)

(2011/383/ES)

EIROPAS KOMISIJA,

ņemot vērā Līgumu par Eiropas Savienības darbību,

ņemot vērā Eiropas Parlamenta un Padomes 2009. gada 25. novembra Regulu (EK) Nr. 66/2010 par ES ekomarkējumu ⁽¹⁾ un jo īpaši tās 8. panta 2. punktu,

apspriedusies ar Eiropas Savienības Ekomarķējuma komiteju,

tā kā:

- (1) Saskaņā ar Regulu (EK) Nr. 66/2010 ES ekomarkējumu drīkst piešķirt tādiem produktiem, kuru ietekme uz vidi visā to aprītes ciklā ir iespējami maza.
- (2) Regulā (EK) Nr. 66/2010 paredzēts atbilstīgi produktu grupām noteikt attiecīgus ES ekomarkējuma kritērijus.
- (3) Ar Komisijas Lēmumu 2005/344/EK ⁽²⁾ par universālajiem tīrīšanas līdzekļiem un sanitāro labierīcību tīrīšanas līdzekļiem noteikti ekoloģiskie kritēriji un attiecīgās novērtēšanas un verificācijas prasības, kas ir spēkā līdz 2011. gada 30. jūnijam.
- (4) Ņemot vērā tehnoloģiju attīstību, minētie kritēriji ir pārskatīti. Šiem jaunajiem kritērijiem un ar tiem saistītajām novērtēšanas un verificācijas prasībām jābūt spēkā četrus gadus no šā lēmuma pieņemšanas dienas.
- (5) Skaidrības labad Lēmums 2005/344/EK ir jāaizstāj.
- (6) Jānosaka pārejas periods, lai ražotājiem, kuru universālajiem tīrīšanas līdzekļiem un sanitāro labierīcību tīrīšanas līdzekļiem atbilstīgi Lēmumā 2005/344/EK noteiktajiem kritērijiem piešķirts ekomarkējums, dotu pietiekamu laiku savu produktu pielāgošanai pārskatītajiem kritērijiem un prasībām. Līdz Lēmuma 2005/344/EK spēkā esamības termiņa beigām ražotājiem būtu arī jāatļauj iesniegt pieteikumus, kas sagatavoti saskaņā ar minētajā lēmumā noteiktajiem kritērijiem vai kritērijiem, kas noteikti šajā lēmumā.

⁽¹⁾ OV L 27, 30.1.2010., 1. lpp.

⁽²⁾ OV L 115, 4.5.2005., 42. lpp.

▼B

- (7) Šajā lēmumā paredzētie pasākumi ir saskaņā ar atzinumu, ko sniegusi komiteja, kura izveidota ar Regulas (EK) Nr. 66/2010 16. pantu,

IR PIEŅĒMUSI ŠĀDU LĒMUMU.

1. pants

Produktu grupai “universālie tīrīšanas līdzekļi un sanitārie tīrīšanas līdzekļi” pieskaitāmi universālie tīrīšanas līdzekļi, logu tīrīšanas līdzekļi un sanitārie tīrīšanas līdzekļi:

- a) universālie tīrīšanas līdzekļi ir mazgāšanas līdzekļi, kas paredzēti grīdu, sienu, griestu, logu un citu virsmu regulārai kopšanai un ko lieto ūdenī atšķaidītā veidā vai neatšķaidītus. Universālie tīrīšanas līdzekļi ir produkti, kas paredzēti lietošanai telpās dzīvojamās, tehniskās un ražošanas ēkās;
- b) logu tīrīšanas līdzekļi ir īpaši tīrīšanas līdzekļi, kas paredzēti logu regulārai kopšanai un ko lieto neatšķaidītus;
- c) sanitārie tīrīšanas līdzekļi ir detergentu produkti, kas paredzēti netīrumu un/vai nosēdumu noņemšanai, arī beržot, tādās sanitārajās telpās kā veļas mazgātavās, tualetēs, vannasistabās, dušās, kā arī virtuvēs. Tādējādi šajā apakšgrupā ir vannasistabām paredzētie tīrīšanas līdzekļi un tīrīšanas līdzekļi virtuvēm.

Minētajā produktu grupā iekļauti lietošanai sadzīvē un profesionāliem lietojumiem paredzēti produkti. Šie produkti ir ķīmisko vielu maisījumi, un to sastāvā nedrīkst būt mikroorganismu, kurus pievienojis to ražotājs.

2. pants

Šajā lēmumā izmanto šādas definīcijas.

- 1) “viela” ir ķīmiskais elements un tā savienojumi, kas sastopami dabā vai iegūti kādā ražošanas procesā, produkta stabilitātes saglabāšanai vajadzīgās piedevas, ar ražošanas procesu saistīti piemaisījumi, izņemot šķīdinātājus, kurus var izdalīt, neietekmējot vielas stabilitāti vai tās ķīmisko sastāvu;
- 2) “produkts” (vai “maisījums”) ir divu vai vairāku savstarpēji nereaģējošu vielu maisījums vai šķīdums.

3. pants

Lai saskaņā ar Regulu (EK) Nr. 66/2010 piešķirtu ES ekomarķējumu universālajiem tīrīšanas līdzekļiem, logu tīrīšanas līdzekļiem un sanitārajiem tīrīšanas līdzekļiem, tiem jāietilpst šā lēmuma 1. pantā definētajā produktu grupā “universālie tīrīšanas līdzekļi un sanitārie tīrīšanas līdzekļi” un jāatbilst šā lēmuma pielikumā noteiktajiem kritērijiem un ar tiem saistītajām novērtēšanas un verificācijas prasībām.

▼B*4. pants*

Produktu grupai “universālie tīrīšanas līdzekļi un sanitārie tīrīšanas līdzekļi” kritēriji un ar tiem saistītās novērtēšanas un verifikācijas prasības ir spēkā četrus gadus no šā lēmuma pieņemšanas dienas.

5. pants

Administratīviem mērķiem produktu grupai “universālie tīrīšanas līdzekļi un sanitārie tīrīšanas līdzekļi” piešķir kodu “020”.

6. pants

Atceļ Lēmumu 2005/344/EK.

7. pants

1. Atkāpjoties no 6. panta noteikumiem, pirms šā lēmuma pieņemšanas datuma iesniegtos pieteikumus ES ekomarķējuma saņemšanai produktiem, kas ietilpst produktu grupā “universālie tīrīšanas līdzekļi un sanitārie tīrīšanas līdzekļi”, novērtē saskaņā ar Lēmumā 2005/344/EK paredzētajiem noteikumiem.

2. No šā lēmuma pieņemšanas dienas, bet ne vēlāk kā līdz 2011. gada 30. decembrim iesniegtos pieteikumus ES ekomarķējuma saņemšanai produktiem, kas ietilpst produktu grupā “universālie tīrīšanas līdzekļi un sanitārie tīrīšanas līdzekļi”, var sagatavot atbilstoši Lēmuma 2005/344/EK kritērijiem vai šajā lēmumā noteiktajiem kritērijiem.

Šos pieteikumus novērtē atbilstoši tiem kritērijiem, saskaņā ar kuriem pieteikumi ir sagatavoti.

3. Ja ekomarķējumu piešķir, pamatojoties uz pieteikumu, kas izvērtēts atbilstoši Lēmumā 2005/344/EK noteiktajiem kritērijiem, šo ekomarķējumu atļauts izmantot 12 mēnešus pēc šā lēmuma pieņemšanas dienas.

8. pants

Šis lēmums ir adresēts dalībvalstīm.

PIELIKUMS

PAMATPRINCIPI

Kritēriju noteikšanas mērķi

Kritēriju mērķis jo īpaši ir tādu produktu popularizācija, kuru lietošana samazina ietekmi uz vidi, ierobežojot kaitīgo sastāvdaļu daudzumu, samazinot lietoto detergentu un iepakojuma atkritumu daudzumu. Bez tam kritēriji vērsti uz tādu vides un cilvēka veselības risku samazināšanu vai novēršanu, kas saistīti ar kaitīgu vielu lietošanu, iepakojuma atkritumu daudzuma iespējamu samazināšanu, informācijas sniegšanu patērētājiem par attiecīgā produkta pareizu lietošanu, kas samazina tās ietekmi uz vidi.

KRITĒRIJI

1. Toksicitāte ūdens organismiem
2. Virsmaktīvo vielu bioloģiskās noārdīšanās spēja
3. Aizliegta vai ierobežota lietojuma vielas un maisījumi
4. Smaržas
5. Gaistošie organiskie šķīdinātāji
6. Fosfors
7. Iepakojuma prasības
8. Piemērotība lietošanai
9. Lietošanas instrukcijas
10. Informācija uz ES ekomarķējuma
11. Profesionālā apmācība

Novērtēšanas un verifikācijas prasības

a) Prasības

Konkrētas novērtēšanas un verifikācijas prasības ir norādītas katram kritērijam atsevišķi.

Gadījumos, kad pieteikuma iesniedzējam jāiesniedz deklarācijas, dokumentācija, testēšanas pārskati vai citas liecības par kritēriju ievērošanu, pieņem, ka to izcelsme var būt attiecīgi no paša pieteikuma iesniedzēja un/vai tā piegādātāja(-iem) un/vai to piegādātāja(-iem) u. c.

Ja iespējams, testēšana jāveic laboratorijās, kuras atbilst standartā EN ISO 17025 vai tam ekvivalentā standartā noteiktajām vispārīgajām prasībām.

Attiecīgos gadījumos var izmantot citas testēšanas metodes nekā attiecīgajam kritērijam norādītās metodes, ja kompetentā iestāde, kas novērtē pieteikumu, tās atzīst par ekvivalentām.

I papildinājumā aprakstīta Detergentu ingredientu datubāze (*Detergent ingredient database, DID*), saraksts, kurā ir dati par detergentu sastāvā plašāk lietotajiem ingredientiem. Tā jāizmanto datiem, pēc kuriem aprēķina toksiskuma robežatšķaidījumu (*Critical Dilution Volume, CDV*) un novērtē attiecīgo vielu bioloģiskās noārdīšanās spēju. Attiecībā uz vielām, kuras nav DID sarakstā, sniegti norādījumi par šim nolūkam vajadzīgo datu aprēķināšanu vai ekstrapolēšanu. DID saraksta jaunākā redakcija ir pieejama ES ekomarķējuma tīmekļa vietnē vai attiecīgo kompetento iestāžu tīmekļa vietnēs.

▼B

Attiecīgos gadījumos kompetentās iestādes var pieprasīt iesniegt apliecinājošus dokumentus un var veikt neatkarīgas verifikācijas.

b) Mērījumu robežvērtības

Visām produkta sastāvā esošajām vielām, arī ingredientu piedevām (piemēram, konservantiem vai stabilizētājiem), kuru masas daļa gatavā produkta sastāvā ir lielāka par 0,010 %, jāatbilst ES ekomarķējuma kritērijiem, izņemot 1. kritēriju, kurā jāiekļauj visas ar nolūku pievienotās vielas neatkarīgi no to daudzuma. Šiem kritērijiem jāatbilst arī piemaisījumiem, kas rodas ingredientu ražošanas procesā, kuru masas daļa gatavā produkta sastāvā ir > 0,010 %.

c) Standartdeva

Pirms lietošanas ar ūdeni atšķaidāmo universālo tīrīšanas līdzekļu standartdeva, ko izmanto aprēķinos atbilstības dokumentēšanai ES ekomarķējuma kritērijiem un tīrīšanas līdzekļu tīrīšanas spējas testēšanai, ir ražotāja rekomendētā attiecīgā produkta deva gramos, kas vajadzīga normāli nefiru virsmu tīrīšanai piemērota mazgāšanas šķīduma 1 litra pagatavošanai.

ES EKOMARĶĒJUMA KRITĒRIJI**1. kritērijs – Toksicitāte ūdens organismiem**

Katras i-tās vielas toksiskuma robežatšķaidījumu ilgstošā iedarbībā ($CDV_{chronic}$) aprēķina pēc šāda vienādojuma:

$$CDV_{chronic} = \sum CDV_{(i)} = \sum \frac{masa_{(i)} \times DF_{(i)}}{TF_{chronic(i)}} \times 1\,000$$

kur $masa_{(i)}$ ir attiecīgās vielas masa (gramos), ko satur ražotāja rekomendētā deva, kas vajadzīga mazgāšanas šķīduma 1 litra pagatavošanai (pirms lietošanas atšķaidāmajiem universālajiem tīrīšanas līdzekļiem), vai 100 grami produkta (universālie tīrīšanas līdzekļi, logu tīrīšanas līdzekļi un sanitārie tīrīšanas līdzekļi, ko lieto neatšķaidītus). $DF_{(i)}$ ir vielas noārdīšanās koeficients un $TF_{chronic(i)}$ ir attiecīgās vielas toksicitātes koeficients (mg/l).

DF un $TF_{chronic}$ vērtības jānorāda atbilstoši detergentu ingredientu datubāzes saraksta A daļai (DID saraksta A daļa) (I papildinājums). Ja attiecīgā viela nav iekļauta DID saraksta A daļā, pieteikuma iesniedzējam jāaprēķina attiecīgās vērtības pēc DID saraksta B daļā aprakstītās metodes (I papildinājums). Produkta $CDV_{chronic}$ aprēķina, summējot visu tā sastāvā esošo vielu $CDV_{chronic}$.

Pirms lietošanas ar ūdeni atšķaidāmo universālo tīrīšanas līdzekļu $CDV_{chronic}$ jāaprēķina pēc ražotāja rekomendētā attiecīgā produkta devas gramos, kas vajadzīga normāli nefiru virsmu tīrīšanai piemērota mazgāšanas šķīduma 1 litra pagatavošanai. Rekomendējamās devas $CDV_{chronic}$, ko izsaka uz 1 litru mazgāšanas šķīduma, nedrīkst būt lielāks par 18 000 l.

Bez atšķaidīšanas lietojamo universālo tīrīšanas līdzekļu $CDV_{chronic}$, ko izsaka uz 100 g produkta, nedrīkst būt lielāks par 52 000 l.

Logu tīrīšanas līdzekļu $CDV_{chronic}$, ko izsaka uz 100 g produkta, nedrīkst būt lielāks par 4 800 l.

Sanitāro tīrīšanas līdzekļu $CDV_{chronic}$, ko izsaka uz 100 g produkta, nedrīkst būt lielāks par 80 000 l.

Novērtēšana un verifikācija. Kompetentajai iestādei jāiesniedz precīza informācija par produkta sastāvu un $CDV_{chronic}$, aprēķini, kas liecina par atbilstību minētajam kritērijam.

▼B

2. kritērijs – Virsmaktīvo vielu bioloģiskās noārdīšanās spēja**a) Vieglas bioloģiskās noārdīšanās spēja (aerobos apstākļos)**

Visām produkta sastāvā esošajām virsmaktīvajām vielām jābūt bioloģiski viegli noārdāmām.

Novērtēšana un verifikācija. Kompetentajai iestādei jāiesniedz precīza informācija par produkta sastāvu un katras tā sastāvā esošās vielas funkcijas apraksts. DID saraksta A daļā (I papildinājums) norādīts, vai konkrētā virsmaktīvā viela ir bioloģiski noārdāma aerobos apstākļos (virsmaktīvās vielas, pie kurām attiecīgajā ailē ir ieraksts “R”, bioloģiski viegli noārdās). Par virsmaktīvajām vielām, kas nav iekļautas DID saraksta A daļā, jāiesniedz attiecīga informācija no literatūras datiem vai citiem avotiem vai attiecīgi testēšanas rezultāti, kas liecina, ka tās aerobos apstākļos ir bioloģiski noārdāmas. Vieglas bioloģiskās noārdīšanās spējas testēšanas metodes norādītas Eiropas Parlamenta un Padomes 2004. gada 31. marta Regulā Nr. 648/2004 par mazgāšanas līdzekļiem⁽¹⁾. Virsmaktīvās vielas ir uzskatāmas par bioloģiski viegli noārdāmām, ja bioloģiskās noārdīšanās spēja (mineralizācija) 28 dienās, ko mēra pēc kādas no piecām turpmāk minētajām testēšanas metodēm, ir vismaz 60 %: CO₂ tvaika fāzes *headspace* tests (OECD 310), oglekļa dioksīda (CO₂) izdalīšanās modificētais Sturma tests (OECD 301B; Padomes Regulas (EK) Nr. 440/2008⁽²⁾ C.4-C metode), slēgto trauku metode (OECD 301D; Regulas (EK) Nr. 440/2008 C.4-E metode), manometriskā respirometrija (OECD 301F; Regulas (EK) Nr. 440/2008 C.4-D metode, vai MITI (I) tests (OECD 301C; Regulas (EK) Nr. 440/2008 C.4-F metode), vai attiecīgajām ekvivalentajām ISO standartos noteiktajām testēšanas metodēm. Ja bioloģiskās noārdīšanās spēja pēc 28 dienām ir vismaz 70 %, atkarībā no virsmaktīvās vielas fizikālajām īpašībām, tās vieglas bioloģiskas noārdāmības apstiprināšanai var izmantot kādu no šādām testēšanas metodēm: ūdenī šķīstošā organiskā oglekļa (DOC) atkrāsošanās tests (OECD 301A; Regulas (EK) Nr. 440/2008 C.4-A metode) vai DOC skrīninga atkrāsošanās modificētais OECD tests (OECD 301E; Regulas (EK) Nr. 440/2008 C.4-B metode) vai attiecīgajām ekvivalentajām ISO standartos noteiktajām testēšanas metodēm. Pienācīgi jāpamato tādu testēšanas metožu piemērotību, kuru pamatā ir šķīstošā organiskā oglekļa mērījumi, jo šīs metodes var dot rezultātus, kas raksturo izdalīšanos, nevis bioloģiskās noārdīšanās spēju. Vieglas bioloģiskas noārdīšanās spējas testēšanā nevar izmantot preadaptāciju. “Desmit dienu loga” principu nepiemēro.

b) Bioloģiskās noārdīšanās spēja anaerobos apstākļos

Virsmaktīvās vielas, kas bioloģiski nenoārdās anaerobos apstākļos, kas nav klasificētas kā H400/R50 (ļoti toksisks ūdens organismiem), var lietot produktu sastāvā ar turpmāk noteiktajiem ierobežojumiem.

Pirms lietošanas ar ūdeni atšķaidāmo universālo tīrīšanas līdzekļu sastāvā virsmaktīvo vielu, kas bioloģiski nenoārdās anaerobos apstākļos, kopā nedrīkst būt vairāk par 0,40 g rekomendētajā devā, ko izsaka uz 1 litru mazgāšanas šķīduma.

Bez atšķaidīšanas lietojamo universālo tīrīšanas līdzekļu sastāvā virsmaktīvo vielu, kas bioloģiski nenoārdās anaerobos apstākļos, 100 g produkta kopā nedrīkst būt vairāk par 4,0 g.

Sanitāro tīrīšanas līdzekļu sastāvā virsmaktīvo vielu, kas bioloģiski nenoārdās anaerobos apstākļos, 100 g produkta kopā nedrīkst būt vairāk par 2,0 g.

Logu tīrīšanas līdzekļu sastāvā virsmaktīvo vielu, kas bioloģiski nenoārdās anaerobos apstākļos, 100 g produkta kopā nedrīkst būt vairāk par 2,0 g.

⁽¹⁾ OV L 104, 8.4.2004., 1. lpp.

⁽²⁾ OV L 142, 31.5.2008., 1. lpp.

▼B

Novērtēšana un verificācija. Kompetentajai iestādei jāiesniedz precīza informācija par produkta sastāvu un katras tā sastāvā esošās vielas funkcijas apraksts. DID saraksta A daļā (I papildinājums) norādīts, vai konkrētā virsmaktīvā viela bioloģiski noārdās anaerobos apstākļos (virsmaktīvajām vielām, par kurām attiecīgajā ailē ir ieraksts "Y", anaerobos apstākļos ir bioloģiski noārdāmas). Par virsmaktīvajām vielām, kas nav iekļautas DID saraksta A daļā, jāiesniedz attiecīga informācija no literatūras datiem vai citiem avotiem vai attiecīgi testēšanas rezultāti, kas liecina, ka attiecīgajām vielām piemīt bioloģiskās noārdīšanās spēja anaerobos apstākļos. Standartmetode bioloģiskās noārdīšanās spējas noteikšanai anaerobos apstākļos ir OECD 311, ISO 11734, ECETOC Nr. 28 (1988. gada jūnijs) vai līdzvērtīga testēšanas metode, un prasība attiecībā uz noārdīšanās spēju anaerobos apstākļos ir vismaz 60 %. Lai dokumentētu, ka anaerobos apstākļos bioloģiski noārdās vismaz 60 %, var izmantot arī citas testēšanas metodes, kurās modelēti attiecīgie anaerobie apstākļi.

3. kritērijs – Aizliegta vai ierobežota lietojuma vielas un maisījumi

Turpmāk a), b) un c) daļā noteiktās prasības attiecas uz visām vielām, arī biocīdiem, krāsas aģentiem un smaržām, kuru masas daļa gatavā produkta sastāvā ir lielāka par 0,010 %. Šis princips attiecas arī uz visām vielām maisījumos, ko izmanto produkta sastāvā un kuru masas daļa gatavajā produktā ir lielāka par 0,010 %. Produkta sastāvā iekļautajiem nanomateriāliem pie visām koncentrācijām jāatbilst 3. kritērija c) daļā noteiktajām prasībām.

a) Vienas, kuras lietot aizliegts

Produktā kā tā sastāva daļa vai kā sastāvā iekļauta maisījuma daļa nedrīkst būt šādas vielas:

- alkilfeniletoksilāti (AFEO) un to atvasinājumi,
- EDTA (etilēndiamīntetraetiķskābe) un tās sāļi,
- 5-brom-5-nitro-1,3-dioksāns,
- 2-brom-2-nitropropān-1,3-diols,
- diazolīndiurīnviela,
- formaldehīds,
- nātrija hidroksimetilglicināts,
- nitromuskusi un policikliskie muskussavienojumi, piemēram:
 - muskusksilols: 5-terc-butil-2,4,6-trinitro-m-ksilols,
 - muskusambreta: 4-terc-butil-3-metoksi-2,6-dinitrotoluols,
 - muskusmoskāns: 1,1,3,3,5-pentametil-4,6-dinitroindāns,
 - musktibetīns: 1-terc-butil-3,4,5-trimetil-2,6-dinitrobenzols,
 - muskusketons: 4'-terc-butil-2',6'-dimetil-3',5'-dinitroacetāfenons,
 - HHCB-(1,3,4,6,7,8-heksahidro-4,6,6,7,8-heksametilciklopenta(g)-2-benzopirāns),
 - AHTN (6-acetil-1,1,2,4,4,7-heksametiltetraflīns).

Novērtēšana un verificācija. Pieteikuma iesniedzējs iesniedz deklarāciju kopā ar attiecīgo ražotāju deklarācijām, kurās apstiprināts, ka šādas vielas produkta sastāvā nav iekļautas.

b) Četraizvietotie amonija sāļi

Kā sastāva daļu vai kā sastāvā iekļauta maisījuma daļu nedrīkst izmantot tādus četraizvietotus amonija sāļus, kas bioloģiski viegli nenoārdās.

▼B

Novērtēšana un verificācija. Pieteikuma iesniedzējs iesniedz dokumentus, kuri liecina par lietoto četrreizvietoto amonija sāļu bioloģiskās noārdīšanās spēju.

c) Bīstamās vielas un maisījumi

Saskaņā ar Regulas (EK) Nr. 66/2010 6. panta 6. punktu produkti vai to daļas nedrīkst saturēt vielas (jebkurā veidā, arī nanomateriāla veidā), kas saskaņā ar Eiropas Parlamenta un Padomes Regulu (EK) Nr. 1272/2008 ⁽¹⁾ vai Padomes Direktīvu 67/548/EEK ⁽²⁾ atbilst klasifikācijas kritērijiem ar turpmāk minētajiem bīstamības apzīmējumiem un riska frāzēm, kā arī Eiropas Parlamenta un Padomes Regulas (EK) Nr. 1907/2006 ⁽³⁾ 57. pantā minētās vielas. Turpmāk minētās riska frāzes galvenokārt attiecas uz vielām. Tomēr maisījumu klasifikācijas noteikumi jāizmanto gadījumos, kad nevar iegūt informāciju par enzīmu un smaržu maisījumiem.

Bīstamības apzīmējumi un riska frāzes:

Bīstamības apzīmējums ⁽¹⁾	Riska frāze ⁽²⁾
H300 Norijot iestājas nāve	R28
H301 Toksisks, ja norīts	R25
H304 Var izraisīt nāvi, ja norīts vai iekļūst elpceļos	R65
H310 Nonākot saskarē ar ādu, iestājas nāve	R27
H311 Toksisks, ja nonāk saskarē ar ādu	R24
H330 Ieelpojot iestājas nāve	R23; R26
H331 Toksisks, ja ieelpo	R23
H340 Var izraisīt ģenētiskus bojājumus	R46
H341 Ir aizdomas, ka var izraisīt ģenētiskus bojājumus	R68
H350 Var izraisīt vēzi	R45
H350i Var izraisīt vēzi ieelpojot	R49
H351 Ir aizdomas, ka var izraisīt vēzi	R40
H360F Var negatīvi ietekmēt auglību	R60
H360D Var nodarīt kaitējumu nedzimušam bērnam	R61
H360FD Var negatīvi ietekmēt auglību. Var nodarīt kaitējumu nedzimušam bērnam	R60-61
H360Fd Var negatīvi ietekmēt auglību. Ir aizdomas, ka var nodarīt kaitējumu nedzimušam bērnam	R60-63
H360Df Var nodarīt kaitējumu nedzimušam bērnam. Ir aizdomas, ka negatīvi ietekmē auglību	R61-62
H361f Ir aizdomas, ka negatīvi ietekmē auglību	R62
H361d Ir aizdomas, ka var nodarīt kaitējumu nedzimušam bērnam	R63
H361fd Ir aizdomas, ka negatīvi ietekmē auglību. Ir aizdomas, ka var nodarīt kaitējumu nedzimušam bērnam	R62-63
H362 Var radīt kaitējumu ar krūti barotam bērnam	R64
H370 Rada orgānu bojājumus	R39/23; R39/24; R39/25; R39/26; R39/27; R39/28
H371 Var izraisīt orgānu bojājumus	R68/20; R68/21; R68/22

⁽¹⁾ OJ L 353, 31.12.2008., 1. lpp.

⁽²⁾ OJ 196, 16.8.1967., 1. lpp.

⁽³⁾ OJ L 396, 30.12.2006., 1. lpp.

▼B

Bīstamības apzīmējums ⁽¹⁾	Riska frāze ⁽²⁾
H372 Rada orgānu bojājumus ilgstošas vai atkārtotas iedarbības rezultātā	R48/25; R48/24; R48/23
H373 Var izraisīt orgānu bojājumus ilgstošas vai atkārtotas iedarbības rezultātā	R48/20; R48/21; R48/22
H400 Ļoti toksisks ūdens organismiem	R50
H410 Ļoti toksisks ūdens organismiem ar ilglaicīgām sekām	R50-53
H411 Toksisks ūdens organismiem ar ilglaicīgām sekām	R51-53
H412 Kaitīgs ūdens organismiem ar ilglaicīgām sekām	R52-53
H413 Var radīt ilglaicīgas kaitīgas sekas ūdens organismiem	R53
EUH059 Bīstams ozona slānim	R59
EUH029 Saskaroties ar ūdeni, izdala toksiskas gāzes	R29
EUH031 Saskaroties ar skābēm, izdala toksiskas gāzes	R31
EUH032 Saskaroties ar skābēm, izdala ļoti toksiskas gāzes	R32
EUH070 Toksisks saskarē ar acīm	R39-41
Sensibilizējošas vielas	
H334 Ja ieelpo, var izraisīt alerģiju vai astmas simptomus, vai apgrūtinātu elpošanu	R42
H317 Var izraisīt alerģisku ādas reakciju	R43

⁽¹⁾ Saskaņā ar Regulu (EK) Nr. 1272/2008.

⁽²⁾ Saskaņā ar Direktīvu 67/548/EEK.

Minētās prasības neattiecas uz tādām vielām vai maisījumiem, kas pēc pārstrādes maina īpašības (piemēram, zaudē bioloģisko pieejamību, notiek ķīmiskas pārvērtības) tādā veidā, ka tie vairs nerada konstatēto bīstamību.

Atkāpes: no šīs prasības īpašs atbrīvojums ir šādām vielām un maisījumiem:

▼M1

Virsmaktīvās vielas kopējā koncentrācija galaproduktā < 25 % (*)	H400 Ļoti toksisks ūdens organismiem	R50
Virsmaktīvās vielas kopējā koncentrācija galaproduktā < 25 % (**)	H412 Kaitīgs ūdens organismiem ar ilglaicīgām sekām	R52–53
Smarzvielas	H412 Kaitīgs ūdens organismiem ar ilglaicīgām sekām	R52–53
Fermenti (***)	H334 Ja ieelpo, var izraisīt alerģiju vai astmas simptomus, vai apgrūtinātu elpošanu	R42
	H317 Var izraisīt alerģisku ādas reakciju	R43

▼ **M1**

<i>NTA</i> kā piemaisījums <i>MGDA</i> un <i>GLDA</i> (***)	H351 Ir aizdomas, ka var izraisīt vēzi	R40
---	--	-----

(*) Saturs jādala ar M koeficientu, ko nosaka saskaņā ar Regulu (EK) Nr. 1272/2008.
(**) Šī atkāpe ir piemērojama ar nosacījumu, ka tās ir viegli noārdāmas un anaerobi noārdāmas.
(***) Arī stabilizatori un citas palīgvielas preparātos.
(****) Koncentrācijās, kas izejvielā mazākas par 1,0 %, kamēr vien kopējā koncentrācija galaproduktā ir mazāka par 0,10 %.

▼ **B**

Novērtēšana un verifikācija. Kompetentajai iestādei pieteikuma iesniedzējs iesniedz precīzu informāciju par produkta sastāvu. Pieteikuma iesniedzējam attiecībā uz produkta sastāvā esošajām vielām uzskatāmi jāparāda atbilstība šim kritērijam, izmantojot vismaz Regulas (EK) Nr. 1907/2006 VII pielikumā noteikto informāciju. Šai informācijai konkrēti jāattiecas uz produkta sastāvā izmantoto vielas veidu, arī nanomateriālu veidā. Šim nolūkam pieteikuma iesniedzējs iesniedz deklarāciju par atbilstību šim kritērijam, pievienojot produkta ingredientu un maisījuma(-u) sastāvā norādīto vielu sarakstu kopā ar attiecīgajām drošības datu lapām saskaņā ar Regulas (EK) Nr. 1907/2006 II pielikumu. Koncentrācijas robežas jānorāda drošības datu lapās saskaņā ar Regulas (EK) Nr. 1907/2006 31. pantu.

▼ **M1**

Par virsmaktīvajām vielām, kam piemērota atkāpe un kas atbilst kritērijiem, lai tās klasificētu bīstamības klasē H412, pieteikuma iesniedzējs iesniedz dokumentāciju par to noārdāmību ar atsauci uz *DID* sarakstu. Ja vielas nav iekļautas *DID* sarakstā, atsaucas uz attiecīgo informāciju literatūrā vai citos avotos vai uz attiecīgiem testēšanas rezultātiem, kā aprakstīts I papildinājumā.

▼ **B**

d) Saskaņā ar Regulas (EK) Nr. 1907/2006 59. panta 1. punktu iekļautās vielas No Regulas (EK) Nr. 66/2010 6. panta 6. punktā minētā izņēmuma nepiešķir atkāpi vielām, kas identificētas par tādām, kas rada ļoti lielas bažas un ir iekļautas Regulas (EK) Nr. 1907/2006 59. pantā paredzētajā sarakstā un kuras ir maisījumos koncentrācijā, kas ir lielāka par 0,010 %.

Novērtēšana un verifikācija. Vielu saraksts, kuras identificētas par tādām, kas rada ļoti lielas bažas un ir iekļautas sarakstā saskaņā ar Regulas (EK) Nr. 1907/2006 59. pantu, ir pieejams:

http://echa.europa.eu/chem_data/authorisation_process/candidate_list_table_en.asp

Atsauce uz šo sarakstu jānorāda pēc stāvokļa uz pieteikuma iesniegšanas dienu.

Koncentrācijas robežas jānorāda drošības datu lapās saskaņā ar Regulas (EK) Nr. 1907/2006 31. pantu.

e) Biocīdi

i) Biocīdus produkta sastāvā drīkst iekļaut tikai kā produkta konservantu un tikai šim nolūkam piemērotās devās. Tas neattiecas uz virsmaktīvajām vielām, kurām var būt arī biocīdu īpašības.

Novērtēšana un verifikācija. Pieteikuma iesniedzējs iesniedz visu pievienoto konservantu drošības datu lapas un precīzus datus par to koncentrāciju produktā. Konservantu ražotājs vai piegādātājs iesniedz informāciju par devu, kas nepieciešama produkta saglabāšanai.

ii) Aizliegts uz iepakojuma vai kā citādi norādīt vai likt saprast, ka līdzeklim ir pretmikrobu iedarbība.

Novērtēšana un verifikācija. Pieteikuma iesniedzējs kompetentajai iestādei iesniedz tekstus un maketus, ko izmanto katra veida iepakojumam, un/vai katra atšķirīgā veida iepakojuma paraugu.

▼B

- iii) Biocīdus produkta sastāvā vai produkta sastāvā iekļautā maisījumā, kurus lieto par produkta konservantiem un kuri saskaņā ar Direktīvu 67/548/EEK, Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīvu 1999/45/EK ⁽¹⁾ vai Regulu (EK) Nr. 1272/2008 klasificēti ar H410/R50-53 vai H411/R51-53, atļauts izmantot tikai tad, ja to bioloģiskās akumulācijas potenciālu raksturojošie lielumi – oktanolā/ūdens sadalījuma koeficients *log Pow* ir < 3,0 vai eksperimentāli noteiktais bioloģiskās koncentrēšanās koeficients *BCF* ≤ 100.

Novērtēšana un verifikācija. Pieteikuma iesniedzējam par visiem biocīdiem jāiesniedz materiālu drošības datu lapas un dokumentācija par biocīdu koncentrāciju gatavajā produktā.

4. kritērijs – Smaržas

- a) Produkts nedrīkst saturēt smaržvielas, kuru sastāvā ir nitromuskusi un policikliskie muskussavienojumi (kas norādīti 3. kritērija a) daļā).
- b) Visām vielām, kuras produktam pievienotas smaržai, jābūt ražotām atbilstīgi Starptautiskās Smaržvielu asociācijas (*International Fragrance Association, IFRA*) prakses kodeksam un/vai tās jālieto atbilstīgi minētajiem noteikumiem. Šis kodekss atrodams *IFRA* tīmekļa vietnē: <http://www.ifraorg.org>.
- c) Smaržvielas, uz kurām attiecas prasība par deklarēšanu, kas paredzēta Regulā (EK) Nr. 648/2004/EEK (VII pielikums) un kuru lietošana jau nav izslēgta ar 3. kritērija c) daļu, un (citas) smaržvielas, kas klasificētas kā H317/R43 (var izraisīt alerģiskas ādas reakcijas) un/vai H334/R42 (ieelpojot var izraisīt alerģiju, astmas simptomus vai apgrūtinātu elpošanu), vielā katra nedrīkst būt vairāk par ≥ 0,010 % (≥ 100 ppm).

Novērtēšana un verifikācija. Pretendentam jāiesniedz deklarācija par atbilstību visām kritērija a), b) un d) daļā noteiktajām prasībām. Par kritērija c) daļu pieteikuma iesniedzējs iesniedz parakstītu deklarāciju par atbilstību, norādot smaržas daudzumu produktā. Pieteikuma iesniedzējs iesniedz arī smaržas ražotāja deklarāciju, kurā norādīts katras Padomes Direktīvas 76/768/EEK ⁽²⁾ III pielikuma I daļā minētās vielas saturs smaržā, un tādu (citu) vielu saturs, kurām ir piešķirtas riska frāzes R43/H317 un/vai R42/H334.

5. kritērijs – Gaistoši organiskie savienojumi

Tādu gaistošo organisko savienojumu, kuru viršanas punkts ir zem 150 °C, masas daļa universālo tīrīšanas līdzekļu un sanitāro tīrīšanas līdzekļu gatavajā produkcijā (pārdošanai sagatavotā veidā) nedrīkst būt lielāka par 6 %. Attiecīgi produktiem, kas ir pirms lietošanas atšķaidāmi koncentrāti, tādu gaistošo organisko savienojumu, kuru viršanas punkts ir zem 150 °C, masas daļa mazgāšanas šķīdumā nedrīkst būt lielāka par 0,2 %.

Logu tīrīšanas līdzekļu gatavajā produkcijā (pārdošanai sagatavotā veidā) tādu gaistošo organisko savienojumu, kuru viršanas punkts ir zem 150 °C, masas daļa nedrīkst būt lielāka par 10 %.

Novērtēšana un verifikācija. Pieteikuma iesniedzējs iesniedz drošības datu lapas par visiem lietotajiem organiskajiem šķīdinātājiem un kopējās koncentrācijas aprēķinus par tādiem gaistošiem organiskajiem savienojumiem, kuru viršanas punkts ir zem 150 °C.

⁽¹⁾ OV L 200, 30.7.1999., 1. lpp.

⁽²⁾ OV L 262, 27.9.1976., 169. lpp.

▼B**6. kritērijs – Fosfors**

Fosfora kopējo saturu produktā elementa veidā aprēķina pēc ražotāja rekomendētās attiecīgā produkta devas gramos, kas vajadzīga normāli nefīru virsmu tīrīšanai piemērota mazgāšanas šķīduma 1 litra pagatavošanai (pirms lietošanas ar ūdeni atšķaidāmiem produktiem) vai uz 100 g produkta (produktiem, ko lieto neatšķaidītus), ņemot vērā visas to sastāvā esošās fosforu saturošās vielas (piemēram, fosfātus un fosfonātus).

Pirms lietošanas ar ūdeni atšķaidāmajiem universālajiem tīrīšanas līdzekļiem kopējais fosfora (P) saturs nedrīkst būt lielāks par 0,02 g ražotāja rekomendētajā attiecīgā produkta devā, kas vajadzīga mazgāšanas šķīduma 1 litra pagatavošanai.

Bez atšķaidīšanas lietojamo universālo tīrīšanas līdzekļu kopējais fosfora (P) saturs nedrīkst būt lielāks par 0,2 g uz 100 g produkta.

Sanitāro tīrīšanas līdzekļu kopējais fosfora (P) saturs nav lielāks par 1,0 g uz 100 g produkta.

Vielas, ko izmanto logu tīrīšanas līdzekļu sastāvā, nedrīkst saturēt fosforu.

Novērtēšana un verifikācija. Kompetentajai iestādei pieteikuma iesniedzējs iesniedz precīzu informāciju par produkta sastāvu un aprēķinus, kas liecina par atbilstību minētajam kritērijam.

7. kritērijs – Iepakojuma prasības

- a) Nedrīkst lietot aerosola iepakojumu, kurā ir propelenti.
- b) Plastmasas, ko lieto galvenajam konteineram, jāmarķē saskaņā ar Eiropas Parlamenta un Padomes 1994. gada 20. decembra Direktīvu 94/62/EK par iepakojumu un izlietoto iepakojumu ⁽¹⁾ vai saskaņā ar standarta DIN 6120 1. un 2. daļu, ņemot vērā DIN7728 1. daļu.
- c) Ja primārais iepakojums ražots no atkārtoti pārstrādāta materiāla, norādēm par to uz iepakojuma jābūt saskaņā ar standartu ISO 14021 “Vides marķējumi un deklarācijas – Vides pašdeklarācija (Otrā tipa vides marķēšana)”.
- d) ►C1 Universāliem tīrīšanas līdzekļiem, kurus pārdod iepakojumā ar dozatoru, jābūt pārdošanā kā atkārtotai uzpildīšanai paredzētas sistēmas daļai. ◄
- e) Plastmasas iepakojuma materiālā var būt izmantoti tikai tādi ftalāti, kuriem pieteikuma iesniegšanas laikā ir veikts riska novērtējums un kas kā neatbilstoši nav klasificējami saskaņā ar 3. kritērija c) daļu.
- f) Primārā iepakojuma masas un derīgā tilpuma attiecība (*WUR*) nedrīkst būt lielāka par:

Produkta veids	WUR
Produkti koncentrātu veidā, arī šķīdumi un cietvielas, ko pirms lietošanas atšķaida ar ūdeni vai šķīdina ūdenī	1,20 grami iepakojuma uz litru lietojamā šķīduma (mazgāšanas šķīduma)
Lietošanai gatavi produkti, t. i., produkti, kurus lieto neatšķaidītus	150 grami iepakojuma uz litru lietojamā šķīduma (mazgāšanas šķīduma)

⁽¹⁾ OV L 365, 31.12.1994., 10. lpp.

▼ B

WUR aprēķina tikai primārajam iepakojumam (kopā ar vāciņu, aizbāzni, rokas sūkni/smidzināšanas ierīci), pēc šādas formulas:

$$WUR = \sum((W_i + U_i)/(D_i * r_i)),$$

kur

W_i = primārā iepakojuma *i*-tās vienības masa (g), attiecīgos gadījumos kopā ar etiķeti,

U_i = atkārtoti neizmantojamā (svaiga) materiāla masa (g) *i*-tā primārā iepakojuma vienībā. Ja primārā iepakojuma materiāla sastāvā atkārtoti pārstrādāto materiālu saturs ir 0 %, $U_i = W_i$,

D_i = funkcionālo devu skaits (= mazgāšanas šķīduma 1 litra pagatavošanai vajadzīgās ražotāja rekomendētās devas tilpuma daudzskārtis), primārā iepakojuma *i*-tajā vienībā. Lietošanai gataviem produktiem, kurus laiž tirgū vajadzīgajā atšķaidījumā, D_i = produkta tilpums (litros),

r_i = atkārtotas izmantošanas rādītājs, t. i., reižu skaits, cik tādām pašām mērķim lieto primārā iepakojuma *i*-to vienību, izmantojot iepakojuma vākšanas sistēmu vai atkārtotu uzpildīšanu ($r_i = 1$, ja iepakojumu tādām pašām mērķim atkārtoti neizmanto). Iepakojumu izmantojot atkārtoti, r_i pieņem vienādu ar 1, ja pieteikuma iesniedzējs nevar dokumentēt augstāku rādītāju.

Novērtēšana un verifikācija. Pieteikuma iesniedzējs kompetentajai iestādei iesniedz produkta iepakojuma masas un derīgā tilpuma attiecības (*WUR*) aprēķinus un deklarāciju par atbilstību katrai šā kritērija daļai. Par kritērija e) daļu pieteikuma iesniedzējs iesniedz aizpildītu un parakstītu atbilstības deklarāciju.

8. kritērijs – Piemērotība lietošanai

Produktam jābūt lietošanai piemērotam un patērētāju vajadzībām atbilstošam.

a) Universālie tīrīšanas līdzekļi un logu tīrīšanas līdzekļi

Par universālajiem tīrīšanas līdzekļiem jādokumentē tikai tauku noņemšanas spēja. Logu tīrīšanas līdzekļiem jādokumentē nozūšana, neatstājot svītras.

Tīrīšanas spējai ir jābūt ekvivalentai vai labākai nekā tirgū vadošam vai parasta standarta produktam, ko kompetentā iestāde ir apstiprinājusi.

Novērtēšana un verifikācija. Produkta lietošanas īpašības testē:

— izmantojot piemērotu un pamatotu laboratorijas testēšanas metodi, vai

— ar piemērotu un pamatotu testēšanu, ko veic patērētāji.

Abu veidu testēšana jāveic un par to jāsniedz pārskats pēc konkrētiem parametriem saskaņā ar noteikumiem “*Framework for testing the performance of all-purpose cleaners, window cleaners and sanitary cleaners*”, kas atrodami:

http://ec.europa.eu/environment/ecolabel/ecolabelled_products/categories/purpose_cleaners_en.htm

▼B

b) Sanitārie tīrīšanas līdzekļi

Sanitārajiem tīrīšanas līdzekļiem pieskaitāmi tīrīšanas līdzekļi vannasistabu, tualesu un virtuves uzkopšanai. Par vannasistabu tīrīšanas līdzekļiem jādokumentē gan ziepju nosēdumu, gan kaļķa nosēdumu noņemšanas spēja. Par skābi saturošiem tualesu tīrīšanas līdzekļiem jādokumentē tikai kaļķa nosēdumu noņemšanas spēja. Par tīrīšanas līdzekļiem virtuvēm jādokumentē tauku noņemšanas spēja.

Tīrīšanas spējai ir jābūt ekvivalentai vai labākai nekā turpmāk minētajam references detergentam.

Novērtēšana un verificācija. Produkta lietošanas īpašības testē:

— izmantojot piemērotu un pamatotu laboratorijas testēšanas metodi, vai

— ar piemērotu un pamatotu testēšanu, ko veic patērētāji.

Abu veidu testēšana jāveic un par to jāsniedz pārskats pēc konkrētiem parametriem saskaņā ar noteikumiem *“Framework for testing the performance of all-purpose cleaners, window cleaners and sanitary cleaners”*. Izmanto references detergentu, kas noteikts *IKW (Industrieverband Körperpflege- und Waschmittel e.V.)* lietošanas īpašību testēšanai: *“Recommendation for the quality assessment of acidic toilet cleaners” (SÖFW-Journal, 126, 11, 50.–56. lpp., 2000)*. Tualesu tīrīšanas līdzekļu un vannasistabu tīrīšanas līdzekļu testēšanai jāizmanto references detergents; tā pH jāpazemina līdz 3,5, testējot vannasistabu tīrīšanas līdzekļus.

IKW testēšanas metodes apraksts skābi saturošu tualesu tīrīšanas līdzekļu lietošanas īpašību noteikšanai *“Recommendation for the quality assessment of acidic toilet cleaners” (SÖFW-Journal, 126, 11, 50.–56. lpp., 2000)* atrodams:

http://www.ikw.org/pdf/broschueren/EQ_WC_Reiniger_Englisch.pdf

9. kritērijs – Lietošanas instrukcijas

a) Instrukcijas par devām

Uz universālo tīrīšanas līdzekļu un uz sanitāro tīrīšanas līdzekļu iepakojuma pietiekami lieliem burtiem uz redzama fona jābūt informācijai par rekomendētajām devām. Uz tīrīšanas līdzekļu koncentrātu iepakojuma nepārprotami jānorāda, ka salīdzinājumā ar parastajiem (t. i., atšķaidītajiem) produktiem tas lietojams pavisam nelielā daudzumā.

Uz iepakojuma jābūt šādam (vai tam ekvivalentam) tekstam:

“Lietojot pareizās devās, ietaupās nauda un samazinās ietekme uz vidi”.

Uz lietošanai gatavu universālo tīrīšanas līdzekļu iepakojuma jābūt šādam (vai tam ekvivalentam) tekstam: “Produkts nav paredzēts liela mēroga tīrīšanai”.

b) Drošības uzraksti

Uz produkta iepakojuma jābūt drošības uzrakstam (vai tā ekvivalentam) teksta vai piktogrammas veidā:

— “Sargāt no bērniem!”

— “Nejaukt kopā dažādus tīrīšanas līdzekļus!”

— “Neieelpot izsmidzinātu produktu!” (tikai par produktiem, kas ir aerosola iepakojumā).

▼B

Novērtēšana un verifikācija. Pretendents kompetentajai iestādei iesniedz produkta iepakojuma paraugu ar etiķeti vai marķējumu un deklarāciju par atbilstību katrai no minētā kritērija daļām.

10. kritērijs – Informācija uz ES ekomarķējuma

Neobligātā papildu uzlīme ar šādu tekstu teksta rāmī:

- “— mazāka ietekme uz ūdens vides organismiem,
- mazāks bīstamo vielu lietojums,
- mazāks iepakojuma atkritumu daudzums,
- skaidras lietošanas instrukcijas”.

Norādījumi par neobligātās papildu uzlīmes ar teksta rāmi izmantošanu atrodami sadaļā “*Guidelines for use of the EU Ecolabel logo*” tīmekļa vietnē:

http://ec.europa.eu/environment/ecolabel/promo/logos_en.htm

Novērtēšana un verifikācija. Pieteikuma iesniedzējs iesniedz uzlīmes paraugu un deklarāciju par atbilstību šim kritērijam.

11. kritērijs – Profesionālā apmācība

Par profesionāliem lietojumiem paredzētiem detergentiem to ražotājam, izplatītājam vai trešai personai jānodrošina attiecīgā personāla apmācība vai tam paredzēti mācību materiāli. Tajos jābūt instrukcijām attiecīgo operāciju veikšanas secībā par pareizu atšķaidīšanu, lietošanu, lietoto šķīdumu novadīšanu un iekārtu ekspluatāciju.

Novērtēšana un verifikācija. Kompetentajai iestādei jāiesniedz mācību materiālu paraugs, kuros ir instrukcijas attiecīgo operāciju veikšanas secībā par pareizu atšķaidīšanu, lietošanu, lietoto šķīdumu novadīšanu un iekārtu ekspluatāciju un apmācību kursa apraksts.

I papildinājums

Deterģentu ingredientu datubāzes (DID) saraksts

DID sarakstā (A daļā) ir informācija par deterģentu sastāvā parasti lietojamo ingredientu toksicitāti ūdens organismiem un bioloģiskās noārdīšanās spēju. Šajā sarakstā ir iekļauta informācija par daudzu mazgāšanas un tīrīšanas līdzekļos izmantojamo vielu toksicitāti un bioloģiskās noārdīšanās spēju. Šis saraksts nav visaptverošs, tāpēc DID saraksta B daļā ir sniegti norādījumi par attiecīgo toksiskuma robežatšķaidījuma aprēķināšanai vajadzīgo parametru (piemēram, toksicitātes koeficienta (*TF*) un noārdīšanās koeficienta (*DF*) noteikšanu ar aprēķinu metodi vielām, kuras nav iekļautas DID sarakstā. Saraksts ir vispārīgs informācijas avots, un vielas, kas ir DID sarakstā, netiek automātiski apstiprinātas lietošanai produktos ar ES ekomarķējumu. DID saraksts (A un B daļa) atrodams ES ekomarķējuma tīmekļa vietnē: http://ec.europa.eu/environment/ecolabel/ecolabel-led_products/categories/did_list_en.htm.

Vielām, par kurām nav datu par toksicitāti ūdens vidē un noārdīšanās spēju, to toksicitātes koeficienta (*TF*) un noārdīšanās koeficienta (*DF*) vērtību var aptuveni noteikt pēc analogijas ar struktūras ziņā līdzīgām vielām. Šādas struktūras analogijas jāapstiprina kompetentajai iestādei, kas piešķir licenci ES ekomarķējuma lietošanai. Šādos gadījumos otra iespēja ir izmantot sliktākā varianta metodi, lietojot turpmāk norādītos parametrus.

Sliktākā varianta metode:

Ingredients	Akūta toksicitāte			Toksicitāte ilgstošā iedarbībā			Noārdīšanās		
	LC50/ EC50	<i>SF</i> _(acute)	<i>TF</i> _(acute)	<i>NOEC</i> (*)	<i>SF</i> _(chronic) (*)	<i>TF</i> _(chronic)	<i>DF</i>	Aerobā	Anaerobā
“Nosaukums”	1 mg/l	10 000	0,0001			0,0001	1	P	N

(*) Ja nav piemērotu datu par ilgstošas iedarbības toksicitāti, šīs ailes atstāj tukšas. Tādā gadījumā pieņem, ka *TF*_(chronic) ir vienāds ar *TF*_(acute).

Viegļas bioloģiskās noārdīšanās spējas dokumentēšana

Viegļas bioloģiskās noārdīšanās testēšanai izmanto šādas metodes:

- 1) Līdz 2010. gada 1. decembrim un pārejas periodā no 2010. gada 1. decembra līdz 2015. gada 1. decembrim

Viegļas bioloģiskās noārdīšanās testēšanas metodes, kas paredzētas Direktīvā 67/548/EEK, jo īpaši metodes, kas aprakstītas minētās direktīvas V pielikuma C4. daļā, vai tām ekvivalentās OECD 301 A-F testēšanas metodes, vai ekvivalentas ISO standartos noteiktās testēšanas metodes.

Virsmaktīvām vielām “10 dienu loga” principu nepiemēro. Pieņemami rezultāti ir 70 % noārdīšanās līmenis, kas noteikts pēc Regulas (EK) Nr. 440/2008 metodes C4-A un C4-B (un tām ekvivalentajām OECD 301 A un E testēšanas metodēm, kā arī attiecīgajām ISO standartos noteiktajām tām ekvivalentajām metodēm), un 60 % noārdīšanās līmenis, kas noteikts pēc C4-C, D, E un F testēšanas metodēm (un tām ekvivalentajām OECD 301 B, C, D un F metodēm, kā arī attiecīgajām ISO standartos noteiktajām ekvivalentajām testēšanas metodēm).

- 2) Pēc 2015. gada 1. decembra un pārejas periodā no 2010. gada 1. decembra līdz 2015. gada 1. decembrim

Testēšanas metodes, kas paredzētas Regulā (EK) Nr. 1272/2008.

▼B

Bioloģiskās noārdīšanās spējas anaerobos apstākļos dokumentēšana

Anaerobās noārdīšanās spējas testēšanas standartmetodes ir EN ISO 11734, ECETOC Nr. 28 (1988. gada jūnijs), OECD 311 vai ekvivalenta testēšanas metode, pēc kuras noteiktā pilnīgas noārdīšanās spēja anaerobos apstākļos ir vismaz 60 %. Lai dokumentētu, ka anaerobos apstākļos bioloģiski noārdās vismaz 60 %, var izmantot arī citas testēšanas metodes, kurās modelēti attiecīgie anaerobie apstākļi.

Ekstrapolācija DID sarakstā neiekļautām vielām

DID sarakstā neiekļauto ingredientu bioloģiskās noārdīšanās spēju anaerobos apstākļos var dokumentēt pēc šādas metodes.

1. *Veic ekstrapolāciju.* Ekstrapolēšanai izmanto testēšanas rezultātus, kas iegūti, nosakot ķīmiskās struktūras līdzīgu virsmaktīvo vielu pilnīgas bioloģiskās noārdīšanās spēju anaerobos apstākļos. Ja bioloģiskās noārdīšanās spēja anaerobos apstākļos apstiprināta virsmaktīvajai vielai (vai homologu rindai), kas iekļauta DID sarakstā, var uzskatīt, ka struktūras ziņā līdzīgai virsmaktīvai vielai arī būs bioloģiskās noārdīšanās spēja anaerobos apstākļos (piemēram, bioloģiskās noārdīšanās spēja anaerobos apstākļos ir C12-15 A 1-3 EO sulfātam (DID Nr. 8), un var uzskatīt, ka tā līdzīga būs arī C12-15 A 6 EO sulfātam). Ja bioloģiskās noārdīšanās spēja anaerobos apstākļos virsmaktīvai vielai apstiprināta, izmantojot attiecīgu testēšanas metodi, var uzskatīt, ka struktūras ziņā līdzīgai virsmaktīvai vielai arī būs bioloģiskās noārdīšanās spēja anaerobos apstākļos (piemēram, literatūras datus, kas liecina par četrreizvietoto amonija sāļu bioloģiskās noārdīšanās spēju anaerobos apstākļos, var izmantot, lai dokumentētu bioloģiskās noārdīšanās spēju anaerobos apstākļos citiem četrreizvietotajiem amonija sāļiem ar estera saitēm alkilvirknē).
2. *Veic skrīninga testu bioloģiskās noārdīšanās spējas noteikšanai anaerobos apstākļos.* Ja vajadzīgi jauni testēšanas rezultāti, veic skrīninga testu pēc EN ISO 11734, ECETOC Nr. 28 (1988. gada jūnijs), OECD 311 vai citas ekvivalentas metodes.
3. *Veic pazeminātas devas bioloģiskās noārdīšanās spējas testēšanu.* Ja vajadzīgi jauni testēšanas rezultāti, kā arī gadījumos, kad skrīninga testā rodas eksperimentālas grūtības (piemēram, inhibēšana testējamās vielas toksicitātes dēļ), testēšanu izdara atkārtoti ar virsmaktīvās vielas pazeminātu devu un bioloģisko noārdīšanos kontrolē, izmantojot ¹⁴C izotopu, vai ar ķīmiskajām analīzēm. Testēšanu, izmantojot pazeminātas devas, veic pēc OECD 308 (2000. gada augusts) vai tai ekvivalentas metodes.